

Zavod za školstvo

PLANIRANJE I PRIPREMANJE NASTAVE

Avgust 2017

Kako treba planirati?

1. Potrebno je planirati sve vidove vaspitno – obrazovnog rada: **obavezni dio** (obavezni nastavni predmeti, izborni predmeti) **obavezne aktivnosti** (rad odjeljenjskog starješine) **prošireni dio** (dopunsku i dodatnu nastavu, slobodne aktivnosti, školu u prirodi i đачke ekskurzije);
2. Potrebno je planirati **ISHODE**, a ne **TEME/PODRUČJA**, ciljeve i lekcije, jer **ISHODI** govore šta će učenik poslije određenog vremena **UČENJA** moći/biti sposoban/biti u stanju da ...

Kako treba planirati?

- 3.** Planiranje je najčešće individualno, ali može biti i timsko. Timsko planiranje ima mnogo prednosti kao što je saradnja po horizontali i vertikali i drugo.
- 4.** Realizacija programa je glavna obaveza nastavnika. Udžbenik je pomoć u realizaciji opštih ciljeva predmeta i postizanje ishoda programa pa nastavnik iz njega bira one sadržaje koji olakšavaju dostizanje postavljenih OBRAZOVNO – VASPITNIH ISHODA i ishoda učenja.

Nastavnik treba da:

- ❑ prouči **obrazovno – vaspitne ishode, ishode učenja**, sadržaje/pojmove, didaktičke preporuke, vrednovanje obrazovno – vaspitnih ishoda, prilagođavanje programa djeci sa posebnim obrazovnim potrebama i nadarenim učenicima, **uporedi program prethodnih razreda i programe srodnih predmeta** i uradi korelacije, planira međupredmetne oblasti, koristi predložene udžbenike i dodatnu literaturu i tsl.

VRSTE PLANIRANJA

Godišnji plan rada

- **Svaki nastavnik/ca radi Godišnji plan rada**
- **Prihvatljivo je da stručni ili aktiv razredne nastave mogu uraditi jedan Godišnji plan rada a da nastavnik kod sebe mora imati svoj primjerak**

Struktura godišnjeg plana:

- **Ime i prezime nastavnika/ce,**
- **Naziv predmeta,**
- **Razred i datum sjednice aktiva na kojoj je usvojen,**

Godišnji plan rada

- **OBRAZOVNO – VASPITNI ISHODI, ISHODI UČENJA, OTVORENI DIO PROGRAMA, PISMENI ZADACI** raspoređeni po mjesecima i fondom časova za realizaciju,
- Osvrt na realizaciju – *treba pisati* poslije svakog mjeseca ili obrazovno vaspitnog ishoda.

Krajnji rok za izradu godišnjeg plana rada nastavnika je kraj septembra!

Primjer godišnjeg plana rada

Geografija – VII razred

Mjesec realiz.	Obrazovno – vaspitni ishod	Ishodi učenja	Br.časova realizacije	Osvrt na realizaciju
IX	Na kraju učenja učenik će moći da: Objasni Geografiju kao nauku i nastavni predmet	Tokom učenja učenici će moći da: -Objasne predmet proučavanja Geografije - Navedu podjelu Geografije - Upoređuju geografske discipline	2 časa ili (1+1)	
	Objasni pojam Kosmos i položaj Zemlje u Sunčevom sistemu	- Objasne pojam Kosmosa - Opišu nebeska tijela - Klasifikuju nebeska tijela - Predstave Sunčev sistem - Objasne pojam gravitacije - Prikažu položaj Zemlje u Sunčevom sistemu -Uporede različita nebeska tijela u Sunčevom sistemu	3 časa ili (1+2)	
	Opiše kretanja Zemlje i objasni posljedice njenih kretanja	-Opišu kretanje Zemlje oko svoje ose -Objasne posljedice kretanja Zemlje oko svoje ose	3 časa ili	

Primjer godišnjeg plana rada

Biologija – VI razred

Mjesec realiz.	Obrazovno – vaspitni ishod	Ishodi učenja	Br.časova realizacije	Osvrt na realizaciju
IX	Objasni pojam, podjelu, metode izučavanja i značaj biologije	-objasne značaj biologije u svakodnevnom životu; -kategorizuju biološke nauke prema problemu izučavanja; -uspostave vezu između bioloških disciplina i primijenjenih bioloških nauka; -objasne zajedničke osobine živih bića i naprave razliku između živog bića i nežive prirode ; -razlikuju naučna i narodna imena organizama; -razlikuju i primjenjuju osnovne istraživačke metode u biologiji (posmatranje, praćenje, opisivanje, eksperiment, istraživanje); -obrade prikupljene podatke i prikažu rezultate istraživanja tabelarno, grafički, tekstualno;	6 časova ili (2+4)	

Primjer godišnjeg plana rada

Priroda i društvo – I razred

Mjesec realiz.	Obrazovno – vaspitni ishod	Ishodi učenja	Broj časova realizacije	Osvrt na realizaciju
IX	Na kraju učenja učenik će moći da: -Predstavi sebe, svoju porodicu i primjeni osnovna pravila u komunikacija sa drugima	Tokom učenja učenici će moći da: -Primjene osnovna pravila predstavljanja (ime i prezime) -Porede sebe i druge (boja kose, očiju, visina...) -Objasne različite emocije kod sebe i drugih (veselje, strah, ljutnja i žalost) -Objasne zašto treba uvažavati potrebe i interes drugih (u igri, školi, porodici) -Prihvate odgovornost za svoje ponašanje -Nabroje članove svoje porodice -Navedu razliku između kuće i stana, navedu prostorije u kući i stanu i objasne njihovu namjenu -Navedu važne telefonske brojeve (policija, vatrogasna	10 časova ili (4+6)	

Primjer godišnjeg plana rada

Crnogorski - srpski, bosanski i hrvatski jezik i književnost – III razred

Mjesec realiz.	Obrazovno – vaspitni ishod	Ishodi učenja	Broj časova realizacije	Osvrt na realizaciju
IX	Na kraju učenja učenik će moći da: - biti sposoban da u razgovoru primjenjuje osnovna načela dijaloškog sporazumijevanja.	Tokom učenja učenik će moći da: -započne razgovor i na odgovarajući način se odazove na govor drugoga –primjenjuje pravila lijepog ponašanja i upotrebljava odgovarajuće izraze (obraćanje s poštovanjem i upotreba izraza lijepoga ophođenja) –obavi telefonski razgovor uvažavajući njegove posebnosti (da pozove nekoga i da odgovori na poziv – pozdrav, predstavljanje).	nije predviđeno	

Primjer za strane jezike

Mjesec realizacije	Ishodi učenja	Pojmovi/sadržaji	Udžbenik /nastavni materijal	Broj časova realizacije	Osvrt na realizaciju
X	Pronađe tražene podatke iz teksta koji sluša Pronađe tražene podatke iz teksta koji čita,	Dijalog, pjesma, strip, kratka priča Past Simple (to be) Past Simple	Unit 3 - Stories	8	
XI	Prepozna vrstu teksta Učestvuje u razgovoru o prošlim zbivanjima, Traži i daje informacije, Ispriča priču Dopunjava kratke tekstove Popunjava jednostavnu tabelu, Piše kratki sastav	(regular/irregular verbs) Adverbs (ago, yesterday, last) Izgovor /f/ I /θ/			

Mjesečni plan rada

- Nije ga neophodno pisati ukoliko je Godišnji plan rada detaljno urađen;
- Može se pisati ukoliko nastavnik/ca procijeni da mu je tako lakše raditi.

Primjer mjesečnog plana:

Geografija, VII razred, mjesec: IX

Red br.	Obrazovno vaspitni ishod	Broj časova	Ishodi učenja	Sadržaji/ pojmovi	Korelacija i međupredmetne oblasti	Zapažanja
I	Objasni Geografiju kao nauku i nastavni predmet.	2 ili (1 čas teorije i 2 časa ostalih vidova nastave)	-Objasne predmet proučavanja Geografije -Navedu podjelu Geografije -Uporede geografske discipline	-fizička geografija, -društvena geografija, -regionalna geografija		
II	Objasni pojam Kosmos i položaj Zemlje u Sunčevom sistemu	3 (1+2)	-Objasne pojam Kosmos -Nabroje i opisuju nebeska tijela -Klasifikuju nebeska tijela -Predstave Sunčev sistem -Objasne pojam gravitacija -Prikazuju položaj Zemlje u Sunčevom sistemu -Upoređuje različita nebeska tijela u Sunčevom sistemu	Kosmos, vasiona, nebo, nebeska tijela, gravitacija, Sunčev sistem		

NEPOSREDNO PLANIRANJE NASTAVE

organizuju

PROMOCIJU KNJIGE

Dr. sc. Semira Šejtanića

STILOVI RADA NASTAVNIKA

Promotori
Dr. sc. Asim Peco
Dr. sc. Husejn Musić
Dr. sc. Elvira Dilberović

Muzički dio programa
Adnan Pajević

Srijeda, 12.4.2017.godine u 19:00 h.
Centar za kulturu Mostar

Izrada pripreme (scenarija) za čas

- **Izrada pripreme (scenarija) za čas je ključna tačka u realizaciji ideje o dobroj, aktivnoj nastavi/učenju;**
- **Izrada pripreme (scenarija) za čas je spona između ideje i praktične realizacije te ideje.**

NEPOSREDNA PRIPREMA (SCENARIO) ZA ČAS

- ❑ Neposredna priprema (scenario) za nastavu je **važan** i **obavezan** dio radne aktivnosti svakog nastavnika/ce

NEPOSREDNA PRIPREMA (SCENARIO) ZA ČAS

Kao minimum mora da sadrži:

- **nastavnik/ca**
- **za koji predmet i razred**
- **za koji vremenski period**
- **ishode učenja**
- **aktivnosti učenja**
- **osvrt na realizaciju**

Može da se odnosi na 1 čas ili više časova.

Primjer pripreme (scenarija) za čas

Predmet: Zdravi stilovi života

Razred: IX razred

Vremenski period: 1 čas

Ishodi učenja:

Tokom učenja učenik će moći da:

- napravi razliku između činjenica i zabluda u vezi sa HIV-om/AIDS-om;
- navede načine prenošenja HIV-a i objasni rizična ponašanja;
- analizira uzroke diskriminacije;
- primijeni u simuliranoj situaciji vještinu odolijevanja pritisku vršnjaka

Tok časa:

1. korak/aktivnost:

Nastavnik preko plakata "Stop stigmi" upoznaje učenike sa temom časa.

2. korak/aktivnost:

Na početku časa učenici su podijeljeni u VI grupa na osnovu njihovog izbora.

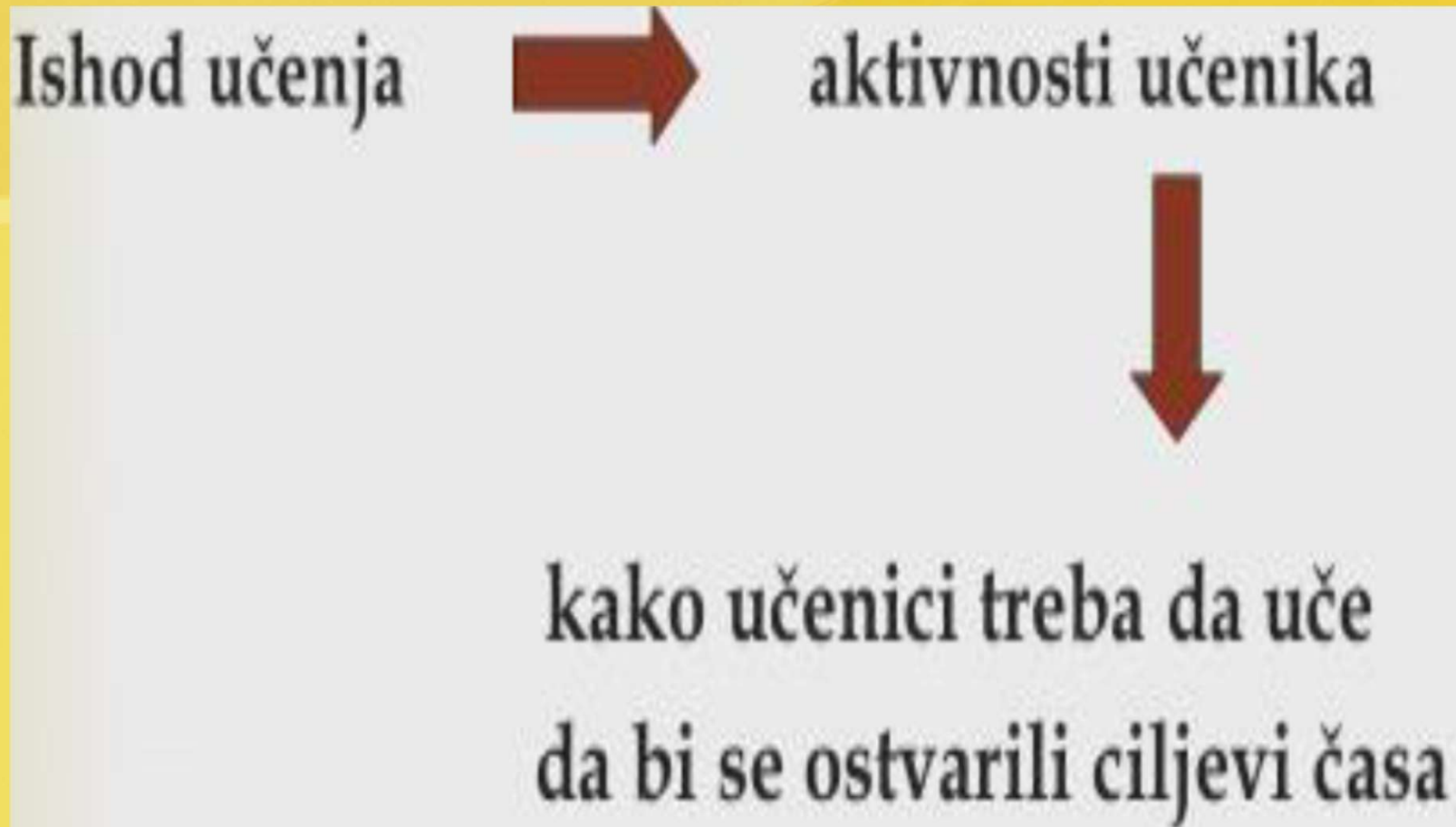
Svaka grupa dobija po dvije kartice sa istinama i zabludama i tekst sa osnovnim činjenicama o AIDS-u. Njihov zadatak je da u paru tj. u grupi prokomentarišu tvrdnje i odrede da li su istina ili zabluda.

3. korak/aktivnost:

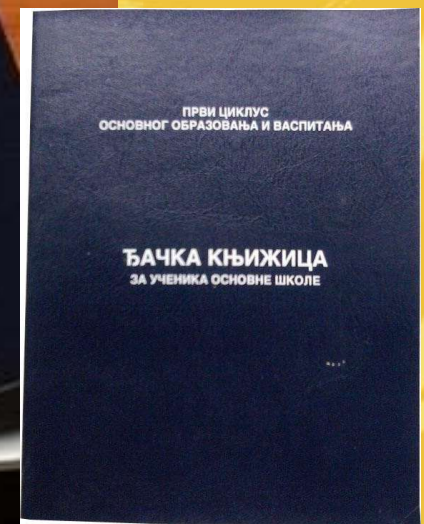
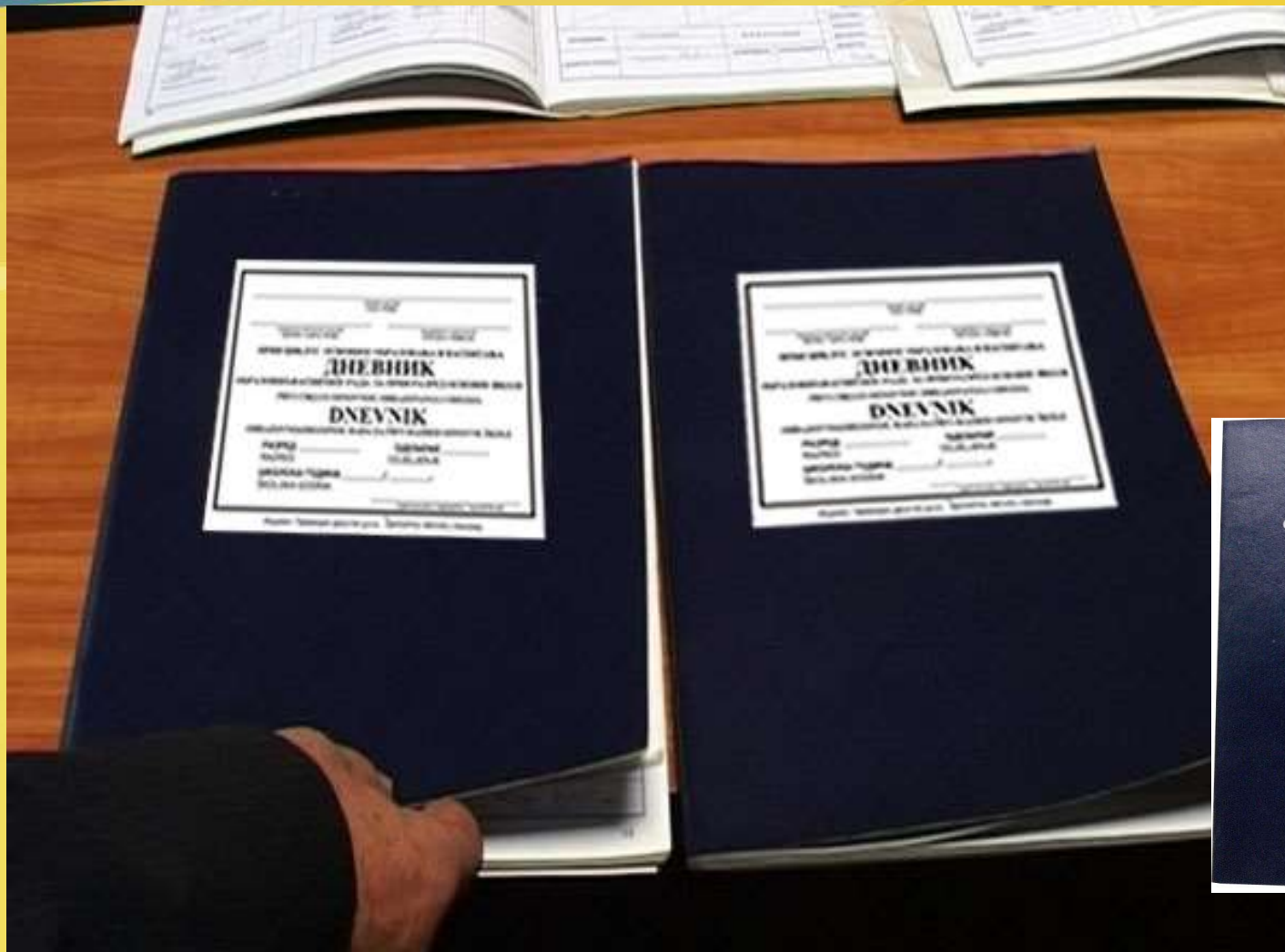
Poslije grupnog rada predstavnici parova izvještavaju o urađenom. Tvrdnje sa

zabludama treba objasniti. Nastavnik po potrebi se uključuje i daje dodatne

Šta je ključno za pripremu (scenario) časa?

PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Sugestije za odjeljenjsku knjigu

- ❑ Umjesto evidencije ciljeva unose se **ishodi učenja** iz predmetnog programa.
- ❑ Rubrika – **Fakultativna nastava se ne popunjava**, pošto u novom nastavnom planu nema fakultativne nastave.

Odjeljenjska knjiga

Датум и дан		ЕВИДЕНЦИЈА ЦИЉЕВА (EVIDENCIJA ISHODA UČENJA)							
		1. час		2. час		3. час		4. час	
ГОДИШТАК									
УЧБАК									
СРМКА									
ЧЕБЕРАК									
ПЕРАК									
ОБРА									
Преглед одржаних часова и број радних дана Средс час У седмици редовне допунске додатне факултат. Од почетка школске године редовне допунске додатне факултат. Евиден дан наставни ненаставни наставни ненаставни Запажања о настави и осталим васпитно-образовним дјелатностима и помоћи дјеци са посебним потребама									

Sugestije za odjeljenjsku knjigu

- U I ciklusu stručni aktiv treba da razmotri ciljeve – osnovne standarde znanja navedene u odjeljenjskoj knjizi, odnosno, u evidenciji postignuća učenika i uporedi ih sa ishodima učenja u novim predmetnim programima. **Svrha razmatranja jeste da se ranije definisani standardi znanja prepoznaju u novo-definisanim ishodima učenja.**

Odjeljenjska knjiga

ПРИРОДА И ДРУШТВО	Циљ - основни стандард знања	I класификациони период				II класификациони период				III класификациони период				IV класификациони период	
		Дјелимичн	Углавном постигну	Постигнут у цјелини	Истиче се	Дјелимичн	Углавном постигну	Постигнут у цјелини	Истиче се	Дјелимичн	Углавном постигну	Постигнут у цјелини	Истиче се	Дјелимичн	Углавном постигну
	Уочава да треба уважавати правила, интерес I потребе других														
	Зна ко чини њихову породицу														
	Познаје функцију простора за становање I значај хигијенских услова														
	Зна име школе коју похађа,оријентише се у школи I разумије правила I односе који владају у њој														
	Зна да су неки дани у години посебно важни I описује их														
	Разликује прошлост I садашњост														
	Наводи и употребљава основне изразе за одређивање времена (прије, послје,јуче, данас, сутра, седмица I дани у седмици)														
	Разликује живо I неживо у природи														
	Упоредије бића I окружења у којима живе														
	Прати промјена на биљкама, животињама I њихове дјелатности везане за временске промјене														
	Препознаје утицај њека на природу I како може активно допринијети очувању природне средине														
	Зна правила безбједног кретања у саобраћају														
	Разликује географске I друштвене објекте у близини школе														
Уочава I швата значај физичких вјежби, здраве исхране, одмора I хигијене за здравље њека															

Primjer: Prirode i društva - I razred

Cilj – osnovni standardi znanja

- Uočava da treba uvažavati pravila, interes i potrebe drugih
- Zna ko čini njihovu porodicu
- Poznaje funkciju prostora za stanovanje i značaj

Odgovarajući ishodi učenja

- Objasni zašto treba uvažavati pravila, interes i potrebe drugih (u igri, školi i porodici)
- Nabroje članove svoje porodice
- Navede razliku između kuće i stana, navedu prostorije u kući i objasne njihovu namjenu

Đačka knjižica i svjedočanstvo u I ciklusu

- ❑ U I ciklusu stručni aktiv treba da razmotri ciljeve – osnovne standarde znanja navedene u đačkoj knjižici i svjedočanstvu i uporedi ih sa ishodima učenja u novim predmetnim programima. Ukoliko nema takvog poređenja onda ne treba unositi ocjene/zapažanja o nivou postignuća. (na sličan način postupiti kao kod popunjavanja odjeljenjske knjige)

ПОСТИГНУЋЕ УЧЕНИКА/ЦЕ У ПРВОМ РАЗРЕДУ

Школска

[illegible]

Svjedočanstvo

	Основни стандарди знања	Дјелимично постигнут	Углавном постигнут	Постигнут у цјелини	Истиче се
ЦРНОГОРИМ-ОТГОМ БОСАНИЈИ, ХРВАТОЈИ, ЈЕЗИКИ И НАМЈЕНА	У разговору зна да примијени правила лијепог понашања и употребљава одговарајуће изразе (изволи, хвала, молим, извини, добар дан, довиђења)				
	Разумије значај писаног језика				
	Слуша и разумије краће неумјетничке текстове и разликује их од умјетничких; говорно ствара сличне текстове				
	Слуша и разумије краће умјетничке текстове и разликује их од неумјетничких; говорно ствара сличне текстове				
	Уочава и говорно изражава основне просторне и временске релације				
МАТЕМАТИКА	Препознаје, разликује и исправно именује предмете, бића, облике предмета, површи и линија; процјењује, упоређује и мјери нестандартним мјерама				
	На једноставним и конкретним примјерима из своје околине зна да одреди положај предмета у односу на				
	Зна да разликује криву и праву линију, праву линију црта помоћу лењира а криву слободном руком				
	Зна да броји, чита, записује и упоређује бројеве до 20; зна употребу редних бројева				
	Сабира и одузима у оквиру прве десетице				
	Разврстава предмете, тијела, фигуре према једној особини; класификује их у различите табеле и открива особину по којој је извршена класификација				
ПРИРОДНИ НАУКЕ	Разумије међусобне везе, односе и правила у школи и родитељском дому и понаша се у				
	Смисаоно употребљава изразе за означавање времена и описује догађаје из прошлости и				
	Уочава и разумије промјене у природи				
	Разликује живо и неживо у природи; уочава утицај годишњих доба на активности људи и				
	Оријентише се у школи и кући и разумије функцију простора				
	Уочава и поштује правила понашања у саобраћају на путу од куће до школе				
	Разликује географске и друштвене објекте из околине школе (парк, врт, пошта, мост...)				
	Разумије значај основних предуслова за здравље човјека (хигијена, исхрана, физичке вјежбе)				

Sugestije za organizaciju rada škole

- ❑ **Drugi strani jezik će se u VII razredu, u školskoj 2017/18 godini izučavati sa 4 časa nedjeljno.** Na taj način nadoknaditi ćemo propušteno u VI razredu, koje bi po novom planu trebali da uče. Ovo rješenje će važiti samo za sljedeću školsku godinu i samo za VII razred;
- ❑ **Hemija će se izučavati u VIII sa 2 časa nedjeljno.** Razlog je što učenici VII razreda nijesu mogli da uče početno učenje Hemija sa 1 časom nedjeljno. To znači, da će učenici samo sljedeće školske godine, i samo u VIII razredu, umjesto jednog učiti dva časa nedjeljno, da bi nadoknadili gradivo iz VII razreda.

Sugestije za organizaciju rada škole

- ❑ Ima novih predmeta koji nijesu u potpunosti kompatibilni sa starim programima. Recimo, npr. u biologiji, učenici IX razreda ne bi izučavali čovjeka ali bi dva puta izučavali teme koje se odnose na ekologiju. Instrukcija Zavoda za školstvo je da u tim situacijama **nastavnici ne ponavljaju obrazovno – vaspitne ishode predmeta koje su učenici već izučavali već da se umjesto toga izučava ono što je propušteno.**

H V A L A N A P A Ź N J I !

ABO